

DR.VASUDHA VINOD DEO

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ वाहन चालविणे :- सायकल चालविण्यासाठी आपण कोणकोणत्या प्राथमिक कृती करतो.
- ▶
- ▶ सायकल पकडणे
- ▶ पायडल मारणे
- ▶ तोल सांभाळणे

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ विद्यार्थ्यांची अध्ययनासाठी मानसिक तयारी करणे म्हणजे सज्जता प्रवर्तन
- ▶ व्याख्या :- पाठाचा उद्देश विद्यार्थ्यांचे विविध अनुभव यांची सांगड घालण्याच्या हेतुने शिक्षकाने केलेली वर्गातील कृती आणि विधाने.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ Set Induction refers to those actions and statements by the teachers that are designed to relate the experience of the students to the objectives of lesson

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ सज्जता प्रवर्तन कौशल्याचे हेतु -
- ▶ वर्गाध्यापनात विद्यार्थ्यांचे अवधान खेचुन घेणे

▶ .अध्यापनासाठी प्रेरणा देणे.

पाठ्यांश शिकविण्यापुर्वी अनुकूल श्शारीरिक, भावनिक तयारी करून घेणे.

अध्ययनाच्या दृष्टीने पुर्णज्ञान जागृत करणे.
प्रविण्याची जाणीव करून देणे.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ सज्जता प्रवर्तन कौशल्याचे हेतु -
- ▶ काय? का? कशाच्या संदर्भात? शिकायचे आहे ह्या संदर्भ चौकटीत अध्यन सुकर करणे.
- ▶ वर्गाध्यापनातून साध्य करावयाच्या महत्वाच्या मुद्द्यांच्या आकलन अशापयश महत्व याविषयी सौम्य चिंता निर्माण करून अध्ययनास चालना देणे.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ सज्जता प्रवर्तन कौशल्याचे हेतु -
- ▶ अभिरूची उत्सुकता निर्माण करून विद्यार्थ्यांचा पाठातील सहभाग वाढविणे.
- ▶ शिकवायच्या घटकाकडे जाण्याचा मार्ग दाखविणे.
- ▶ पुर्वज्ञानाशी परिचीत नसणा-या घटकाशी सांगड घालणे.
- ▶ अध्ययनाच्या संदर्भात पाठाची अपेक्षित परिणामकारकता सूचित

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ अवधान खेचुन घेणे.
- ▶ प्रेरणा देण.
- ▶ अध्ययनाची पुर्व तयारी.
- ▶ पुर्वज्ञान जागृती.
- ▶ प्राविण्याची जाणीव.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ हेतु कथन / हेतु निश्चिती.
- ▶ सौम्य चिंता निर्मीती - प्रवर्तन.
- ▶ अभिरूची.
- ▶ नविन घटकाशी परिचय.
- ▶ अपरिचीत घटकाकडे वळविणे.
- ▶ पाठाची अपेक्षीत परिणामकारकता.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ सज्जता प्रवर्तनाचा उपयोग केव्हा कराल -
- ▶
- ▶ नविन संकल्पना तत्वे स्पष्ट करतांना.
- ▶ वाचन, लेखन, चर्चा या सारख्या अध्ययन कृती घडवुन आणण्यासाठी.
- ▶ ध्वनीफीत, आकाशवाणी, दुरदर्शन इत्यादी कार्यक्रम सुरू करण्यापुर्वी.
- ▶ प्रश्नमंजुषा सुरू करण्यापुर्वी.
- ▶ क्षेत्रीय सहली, प्रायोगीक कृती.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ अवधान केंद्रीकरण :- १. वर्गाचे निरीक्षण २. वर्गाची बैठक व्यवस्था
- ▶ ३. विद्यार्थ्यांची विचारपुस करा.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ पुर्वज्ञानाची उजळणी व प्राविण्याची जाणीव :-
- ▶ विद्यार्थ्यांचा वयोगट.
- ▶ पुर्वज्ञान कुणी ठरवायचे.
- ▶ पुर्वज्ञानावर प्रश्न.
- ▶ पुर्वज्ञान कशाशी संबंधीत? सामान्य ज्ञान? मागील पाठ\

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ मुक्तप्रश्न
- ▶ प्रेरणादायी कृती व जिज्ञास निर्मीती
:- वर्तनाचा प्रारंभ सातत्य व दिशा
ठरविण्यास कारणीभूत मानसिक
प्रक्रियांचा संच.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ जिज्ञासा निर्मीती :-
- ▶ बाह्य उहिपक परिस्थीतीचा तणाव, अनिश्चीतता संघर्षाची अवस्था निर्माण करून त्या अवस्थेचे रूपांतर शोधनवृत्तीमध्ये होण्याची अवस्था.
- ▶ विसंगती नाविण्य विरोधाभास
- ▶ मुक्त प्रश्न २. हकश्राव्य साधनांचा वापर
- ▶ ३. चालु घडामोळीवर चर्चा ४. धक्कादायक कृती विचार
- ▶ ५. कथाकथन ६. दिग्दर्शन प्रयोग

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ ४. हेतुनिश्चीती व स्पष्टता :- आपण काय शिकणार आहोत हे सांगणारे विधान.
- ▶ कृती :- आपण शिकविलेल्या उपघटकावर आधारीत हेतुकथन करा ।
- ▶ आज आपण फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे पाहणार आहोत.
- ▶ आज आपण त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ कसे काढावे हे पाहणार आहोत.
- ▶ आज आपण रोग व रोगांचे प्रकार पाहणार आहोत.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ . सौम्य चिंता प्रवर्तन :- प्रेरणा देण्यासाठी व कृतीशील बनविण्यासाठी “पुढील विषयवस्तु समजण्यासाठी हा भाग महत्वाचा आहे” . वरिल प्रमाणे चिंता व्यक्त करणारे विधाने सांगा.

सज्जता प्रवर्तन (Set Induction)

- ▶ त्याज्य वर्तन :- गोंधळसदृश्य परिस्थिती.
- ▶ खेडे श्रेष्ठ की शहर
- ▶ अवास्तव विनोदाचा वापर
- ▶ प्रतिसादाबाबत अपेक्षाभंग होतो.
- ▶ विद्यार्थ्यांना कृती मागचा आशय न समजणे.
- ▶ शैक्षणिक साहित्य स्पष्ट नसते
- ▶ विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त सहभाग
- ▶ वर्तनाचा अतिरेक
- ▶ अनपेक्षित घटना

शरदा !